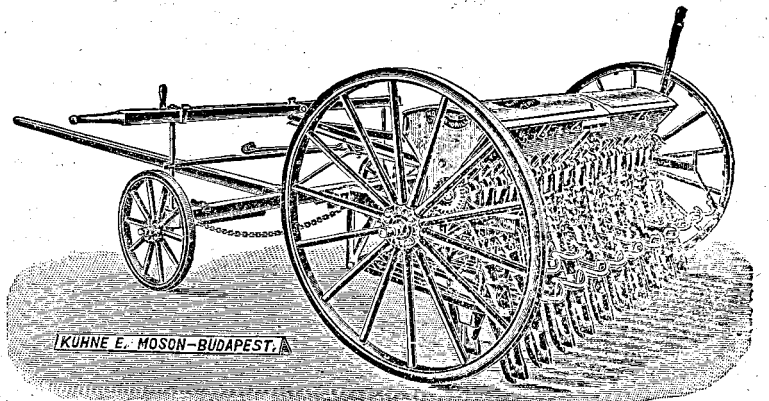

ŐSZI IDÉNY 1913.
Egy- és többvasu ekéket,
 mindenféle talajmivelő eszközöket,
A vetőmag előkészítésére:
 gabonatisztító- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,

hirneves vetőgépeket; legujabb és legtökéletesebb páratlansoru

„ROYAL DRILL“ sortrágyázó vetőgépeket,
 „VERA II“ kanalas sorvetőgépeket,
 „MOSONI DRILL“ és „PRIMA“ vetőgépeket
 elismert. elsőrendű kivitelben szállit:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár részv.-társaság **Moson.**
 Motorhajtásu takarmánykamra felszerelések.

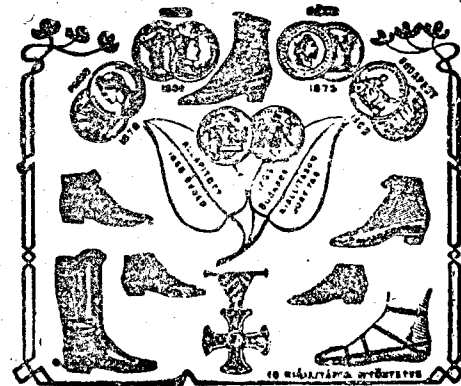
A KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.
 Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénztársasága.
 Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.
 Egyéb alapjai 1.302.692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.
 Váltóüzlete: Ugyanott.
 Aruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.
 Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.
 Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámítol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.
 Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.
 Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.
 Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként; esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.
 Utalványokat, hitelleveleket állit ki bármely külföldi piacra.
 Árakra előleget ad, ha azok aruraktáraiba be vannak tárolva.
 Aruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.
 Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült **FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.**

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a 31 év óta legmegbízhatóbbnak elismert **FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.**
Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
 Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.
 F. év novem. hó 1-től saját székházába, a Kálvin-térre helyezték át.

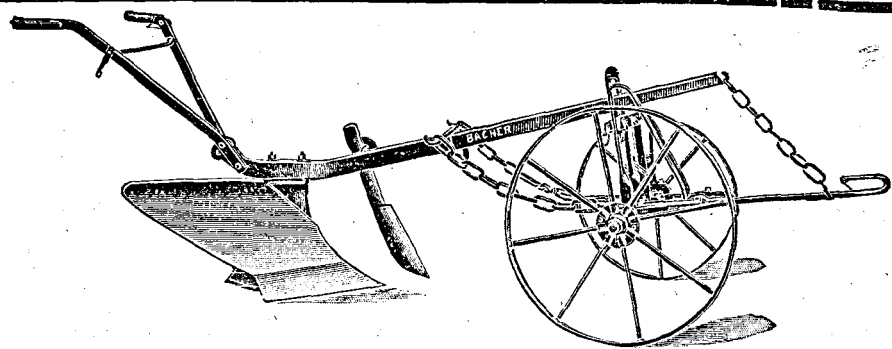
Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszinten az emberéletére a legkülönbözőbb módzatok szerint, előnyös feltételek mellett.
 Az üzleteredményben a biztosított tagok díjaranyukban részesülnek.
 A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegből. közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.
 Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításnal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.— K
Tartalékok	3,357.603.— >
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett: tűzkárokból	10,749.009.— >
jégkárokból	5,042.000.— >
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860.000.000.— >
jégben 1912. évben	63.000.000.— >
Életüzlet állománya	15,240.080.— >

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

„GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyző Társulat
 utján 10) koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiszáratási (önálló-ítási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készségiel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz.

Szab. **„Köpplinger”-rendszerű Idomvasablakok**
 a legjobbak és a legolcsóbbak.
 Egyedül gyártója — ismeretesssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál
 vasszerkezeti és idomvasablakgyár **Lepter János** Budapest, X., Asztalos Sándor-út 16. **Telefón 56-22**

„Bächer“-féle

egyvasu egytetemes ekék, több vasu acéle tárcsásboronák, acélboronák, tarlóhántolók, rögtörő hengerek, répakiemelők, burgonyakiemelők és minden egyéb talajmívelők utólérhetetlen tökéletes kivitelben.

Olcso árak!

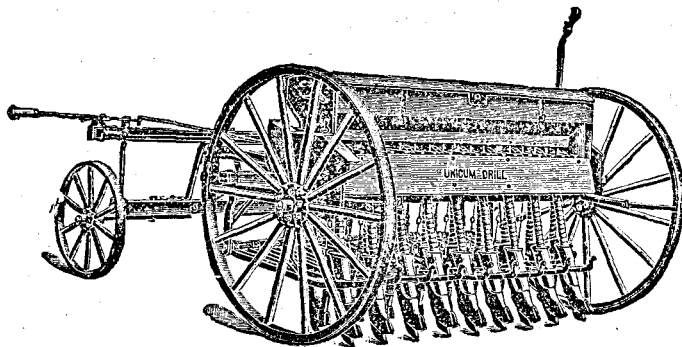
Mielőtt gazdasági gépet vásárol, tekintse meg állandó kiállításunkat!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Az eredeti MELICHAR-gyártmányu „**UNIKUM-DRILL**“ egytetemes sorvető „**Imperator**“ műtrágyaszórával

egyesített sorbavető és sorbatrágyázó Vetőgépek minden gazda előtt mint leg-tökéletesebb vetőgépek ismertek. ■ ■ ■ ■ ■

Saját érdekében cselekszik, ha kizárólag az eredeti „MELICHAR“-gyártmányt vásárolja!

Bächer Rudolf — Melichár Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **Szües Zsigmond.**

2672

Állandó mezőgazdasági gépműkiállítás.

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 26.

SZAB. „REKORD II“

műtrágyavetőszerkezettel kombinált sorvetőgép.

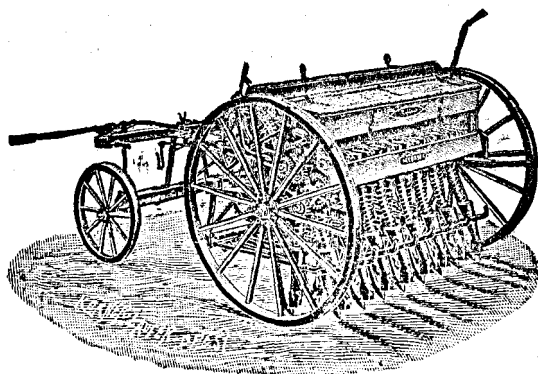
= Sorba vet. — Sorba trágyáz! =

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmánya.

A sorbatrágyázás

nagy terméstartóbb-

letet eredményez.

A sorbatrágyázás

által tetemes mű-

trágyamegtakarít-

tás érhető el. ::

SZAB. „REKORD II“

a létező leg-tökéletesebb sorvetőgép, a legideálisabb műtrágyaszóró, az egyedüli kifogástalanul működő kombinált vetőgép, beszerzési ára a jelentékeny **műtrágyamegtakarításból** és **tetemes terméstartóbbletből** már az első évben **megtérül.**

Saját érdeke minden gazdának, hogy mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjék a „Rekord II“ vetőgép iránt.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége BUDAPEST.

Fióktelepek: Nagyvárad, Debrecen, Temesvár.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle.	339
A kolozsvári gazdasági akadémia évzáró ünnepe.	340
Az erdélyi gazdaköri életéről. <i>Dr. Cséser Lajos.</i>	341
A szőlőmoly elleni védekezés.	342
Tárca:	
Gróf Mikó Imre és a magyar föld. <i>Tokaji László.</i>	340
Egyleti élet:	
Jegyzőköny. — Felhívás a gazdaközönséghez! — Magyarfajta szarvasmarhák törzskönyvelése az E. G. E. kiállításain.	343
Kormányintézkedések:	
Ménlovak vásárlása.	344
Vegyes közlemények.	
Hirdetések.	

Szemle.

Rendkívüli vetésjelentés. — Az erdélyi árvizek és az E. G. E. — Anglia birtokstatisztikája. — Gazdatisztek az E. G. E.-ben

Legutóbbi számunkban ama nézetünknek adottunk kifejezést, hogy miután az erdélyi árvizek okozta rettenetes károk a helyi jellegű bajok határát már messze tulszárnyalták, kívánatos lenne, hogy a földmivelésügyi miniszterium a mezőgazdasági terményekben az árviz által okozott károkról rendkívüli jelentést tegyen közzé.

A jelentés váratlanul — igen helyesen — meg is jelent, a gazd. felügyelőségektől táviratilag beérkezett jelentések alapján. Mielőtt azonban a jelentés érdemi részére áttérnénk, két dologról kívánunk szólni.

Az egyik az, hogy — nézetünk szerint — az ilyen rendkívüli jelentések kiadása alkalmával, nem szükséges az egész országból távirati jelentéseket bekérni, hanem a hét csoportba osztott vármegyéknek csupán azon csoportjaiból, amelyekben a nagyobb károsodások történtek. Kisebbséget könnyebb is feldolgozni és hamarabb is lehet publikálni. Nem muszáj a hétfőn, vagy kedden bekért sürgőnyi jelentések közzétételével *szombatig várni*, mert a hír szolgálat akkor jó, ha *megbízhatósága* mellett *gyors* is. Ez az eljárás költség és munka megtakarítással jár.

A másik dolog, amiről szólni akarunk az, hogy az ily nagy közgazdasági jelentőséggel bíró rendkívüli jelentések igen nagy felelősséget rónak a kiadó miniszteriumra és a mostani jelentésből nem látszik ki, hogy ezt átértézték volna odafönn. Egyébként *7 nap alatt a hivatalos jelentésben lokálisnak jelzett bajok kereken egy millió q.-val csökkentették az ország buza termésjelét, 220 ezer q.-val a rozst 280 ezer q.-val az árpát és 275 ezer q.-val a zabot.* Jégesöt jelentettek Marostorda és Udvarhely vármegyéből.

Árvizek voltak Erdély 15 vármegyéje közül Alsófehér, Csik, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Marostorda, Nagyküküllő, Szolnokdoboka, Tordaara-

nyos és Udvarhely vármegyékben, azonkívül a Szilágyságban is.

Általános panaszok voltak, hogy a mező munkálatokat: aratást, kapálást, szénakészítést stb. folytatni nem lehet az állandó esőzések miatt.

Az *árviz pusztításainak nagyságáról* Erdélyből álljanak itt a hivatalos jelentés összevont adatai. (A zárjelbe tett számok a július 12-én megjelent becslés adatai):

	Buza	Rosz	Árpa	Zab
Alsófehér	677(690)	684(684)	693(725)	644(712)
Csik	570(571)	600(606)	650(609)	650(534)
Háromsz.	419(528)	429(513)	628(719)	509(687)
Hunyad	550(615)	550(463)	600(664)	609(612)
Kiskükül.	664(710)	614(649)	663(748)	715(750)
Kolozs	598(598)	633(633)	681(681)	662(662)
Marostor.	550(578)	560(593)	650(699)	600(648)
Nagykük.	500(562)	550(603)	600(654)	500(662)
Sz. Dob.	546(546)	549(549)	682(682)	596(596)
T.-Arany.	700(590)	700(498)	750(697)	750(662)
Udvarhely	400(455)	400(460)	400(498)	500(557)

Miután ezeket a tudósításokat a gazd. felügyelőségek küldték be és a jelentés nem a gazd. tudósítóktól származik, nem is lehet alapos, mert a felügyelőségek csak hozzávetőlegesen állapították meg a károkat. Kolozs és Szolnokdoboka vármegyében például éppen semmi kárt nem okozott az árviz a jelentés szerint. Kolozsban 10 százaléknál nagyobb kár nem is volt a szemes terményekben, de Szolnokdobokában a Szamos, Lápos, Sajó, Ilosva vizei mind kiáradtak, rengeteg pusztítást okozva a gazdáknak s ennek a rendkívüli jelentésben nyomát sem látjuk. Ezért e jelentés helyett, majd a f. hó 26-án megjelenő rendes hivatalos jelentésből fogjuk csak pontosan megállapítani a tényleges károkat, amelyekről a jelentéseket a tudósítók fogják beküldeni.

Az erdélyi árvíz katasztrófák által sújtott községek lakóinak segítségére sietnek társadalmi egyesülések és az E. G. E. kívül a magánosok közül is számosan, hogy vércink az inség és nyomortól megmenthetők legyenek.

Segélyakciókat indítottak a különféle társadalmi egyesülések is és az E. G. E. igazgató-választmánya is elhaláozta leg-

SZEPTEMBER HÓ 5—8-IG

KOLOZSVÁRI GAZDANAPOK

- Szept. 5-én: **A kiállítások megnyitása.**
- „ 6-án: **Talajmivelőgépek bemutatása.**
- „ 7-én: **Földbirtokpolitikai nagygyűlés.**
- „ 8-án: **Kirándulások.**

RÉSZLETESEBB

FELVILÁGOSÍTÁSOK

A KÜLÖN KIADOTT PROGRAMMOKBAN FOGLALTATNAK, AMELYEKET AZ E. G. E. TITKÁRI HIVATALA AZ ÉRDEKLŐDŐKNEK EGYSZERŰ MEGKE-RESÉSRE DIJTALANUL KÜLD MEG.

Tisztelt Cim!

Van szerencsénk b. tudomására adni, hogy Állattenyésztési Osztályunk vezetője augusztus hó második felében, már az alpesi lehajtás megkezdésekor Svájcba fog utazni több megrendelés fogantatása végett.

Azon t. Tagjaink tehát, kik ez irányu szükségletüket ezen alkalommal óhajtják biztosítani, sziveskedjenek megrendeléseiket minél előbb bejelenteni és ha az utazásban személyesen résztvenni akarnának, ugy ezen szándékukat is közölni kérjük.

Budapesti 1913. július hó.

Kiváló tisztelettel

Lényeges behozatali kedvezmény.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete.

utóbbi ülésén, hogy az árvizek okozta károk nagyságát, mibenlétét stb. megállapítandó kérdő-íveket küld szét, azután pedig az erdélyi és szomszédos árvizek által sújtott vármegyék gazdasági egyesületeit és törvényhatóságait egy közös értekezletre hívják egybe, amelyen a segítség legegyszerűbb és gyorsabb módjainak ismertetése mellett a kormánynál sürgetni fogják az erdélyi folyamszabályozások munkálatainak gyors tempóban való megkezdését.

A magyar társadalom önerejéből fogja felsegélyezni bizonyára az árvíz által sújtott magyar testvéreinket és a megindult adakozások folytatódni fognak bizonyára. A segítség munkájából azonban az államnak is ki kell vennie a maga részét, még pedig azáltal, hogy népének vetéseit emberileg lehető módon megvédi a hasonló természetű károsodások megisméltélődhetésétől azáltal, hogy folyóinkat szabályoztatja. Míg a szabályozási munkálatok gyors tempóban megindulhatnak — minék a kedvező hatása ugyanis csak a jövőre szól, — kérte az E. G. E. a kereskedelemügyi minisztert, hogy az inség előtt álló földmivelő nép számára, a gazdasági társadalmi szervezetek által szállítandó inséges gabona és takarmány küldeményekre a lehető legkedvezményesebb vasúti fuvardíjak léptetessenek életbe. — E tárgyban báró *Ghüllányi Imre* földművelésügyi minisztert is megkereste az E. G. E., kérve őt a kereskedelemügyi miniszterhez beadott kérés támogatására.

*

Az 1912-iki statisztika szerint Angliában az 1 acerenál (0.405 hektár) nagyobb birtokok száma Angliában 347,909 és Írországban 61,177 volt, vagyis összesen 435,310 (1911-ben 435,886). Az 5—600

acres birtokok száma 1301-el szaporodott, míg a 2 hektáron aluli birtokoké 550-el csökkent; szintugy a 120 hektáron felüli birtokok száma is 175-tel. 1905. óta 628 nagybirtok (120 hektáron felül) lett parcellázva. Ugyanezen évtől az 50—300 acres birtokok 1088, az 5—50 acresak 2229 és az 1—5 acresak pedig 624 birtokkal szaporodtak. Végeredményben tehát a szigetország birtokainak a száma 1905-től 3313 birtokkal szaporodott. Ez a szaporodás annál inkább érdekes, mert a művelés alatt álló terület ugyanazon idő alatt 231,000 acre földdel csökkent. 1912-ben a 300 aceren felüli birtokok a termelés alatt álló területnek 24.91%-át foglalják el, az 50—300-asok 59.3%-ot és az 50 aceren aluliak, amelyek az összes birtokok kétharmadát teszik ki, 15.79%-ot foglaltak el.

*

Az erdélyi gazdatiszti kar bizonyára örömmel fogja fogadni az E. G. E. igazgató választmányának legutóbbi rendkívüli ülésén hozott azon határozatát, hogy az egylet kebelében egy gazdatiszti szakosztályt létesít, amely szakosztály hivatalos lesz a gazdatisztek érdekeit állandóan a felszínen, napirenden tartani. A szakosztály pótolni fogja a nemrég feloszlott Erdélyi Gazdatiszti Egyesületet és mintegy fiókját fogja képezni a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének. E határozatot az E. G. E. a M. G. és E. O. E. megkeresése alapján hozta és a szervezési munkálatokkal *Török Bálint* s.-titkárt bízta meg. Bár az E. G. E. a szeptemberi kiállítások, földbirtokpolitikai nagygyűlés, gépbemutató, gabonavásár stb. ügyeinek intézésével nagyon igénybe van véve, mégis remélhető, hogy már a szeptemberi gazdanapok idejére a szak-

osztályi alakuló ülés egybehívható lesz, amikor amugy is az erdélyi gazdatisztek legnagyobb rész Kolozsváron lesznek.

A kolozsvári gazdasági akadémia évzáró ünnepélye.

A kolozsvári Gazdasági Akadémia I. hó 19-én tartotta meg szokásos évzáró ünnepélyét, mely alkalommal a jutalomdíjakat osztották ki a most végzett hallgatóknak. Ez ünnepélyen megjelent Kolozsvármegye alispánja képviselőjében dr. *Pavlik Sándor* vármegyei főjegyző, az E. G. E. nevében dr. *Gidófalvy István* kir. közjegyző, dr. *Cséres Lajos* és *Wolszky Győző* tanárok, *Tokaji László* titkár és *Török Bálint* s.-titkár. E hivatalos kiküldötteken kívül megjelentek még érdeklődő vendégek, továbbá a tanári kar és a hallgatóság teljes számban.

Az ünnepélyt dr. *Páter Béla* igazgató nyitotta meg és felolvasta terjedelmes évi beszámolóját, amelyben röviden vázolta a lefolyt tanév eseményeit. Megemlékezett az ezen tanév folyamán nyugalomba vonult *Szecsey István*, rendes tanár és *Ritter Gusztáv* főkertészről, valamint az akadémia kötelékébe újonnan belépett *Gaál László* és *Bauer Ervin* gyakornokokról. Elősorolta a tanári kar egyes tagjainak előléptetését, beszámolt az akadémia kebelében történt újításokról, melyek egyrészt az oktatást, másrészt a gazdaságot érintik:

Beszámolója kapesán kitért az igazgató a gazd. akadémiával kapesolatos kísérleti állomásokra is és ezekről a következőket mondotta:

«Az akadémiával kapesolatos állomások e tanév folyamán is élénk működést fejlettek ki, amely működésök har-

AZ „ERDELYI GAZDA“ TÁRCAJA.

Gróf Mikó Imre és a magyar föld.

Irtá:
Tokaji László.
V.

Sokat mond és az egylet akkori működésére kiválóan jellemző dolgokat érint az 1857. évi közgyűlés elnöki megnyitójának következő passzusa:

„Egyesületünk célja: Erdély gazdasága fejlesztésére hatni, a földművelési érdekeket védni, a közjólét gyarapítására új forrásokat gondolni. E célra törekvés a mi állandó feladatunk s lehetőségig megfelelni folytonos törekvésünk. Szerencsés lenne a választmány, ha vagy a pénzerő, vagy gazdatisztsáink megleg rokonszenve s buzditó tevékenysége, vagy végre a viszonyok másnemű kedvezése oly állapotba tenné, hogy közgyűlésről-közgyűlésre eredményeket tudjon felmutatni, hogy mondhatná: ezt kívánta hazánk java, ezt tettük, hogy mint a britt egyesületek előadói: „egyesületünknek ez idén ennyi meg ennyi ezer font sterling jövedelme volt, ezeket hajtottuk vele végre,“ s más ily lélekemelő tudósításokat. Mi oly kevesen amint csak lehet s oly lassan, a minél lassabban már nem is lehet, tesszük, amit körülményeink engednek: akarunk megvan, vágyunk is, polgártársaink s hazánk javára minél inkább hatni, de az eredmény a tömérdek szükséghez mérve bi-

zony csak középszerű arányban leve a működő erővel.

Ha egyesületeink, mint régen a megyegyűlések, nemzetünk színét-javát mind tagjai közé számíthatnák, ha azoknak évenkénti közgyűléseiben tekintélyes számban jelennének meg, ha a mi és miéink, sőt az egész hon javára szolgálható tapasztalatainkat, nézeteinket, terveinket közzé tennők, a mi egy-egy sebet begyógyulni, egy-egy jót születni segítne, sorsunk osztályosaival, testvéreinkkel itt e közgyűlésen elmondani nem vonakodnánk, vagy tán nem restelnők — nagyobb lenne a magvetés, dúsabb e nemzet aratása.

Azonban az idő és a ránk hatott nehéz de tanulságos események már sok bajainkra meghozták a gyógyító irt; tán e tekintelben is nemsokára felébredünk s munkához látunk akkora számban és vállvetéssel, amint javunk és nemzeti fenmaradásunk kívánja.

Mi az utolsó közgyűlés óta lefolyt négy hónap alatt is kívántuk az okszerű gazdaságot meghonosítására hatni az által, hogy több célszerű gépet hozattunk és terjesztettünk el országszerte, valamint több gabonanemek és takarmányfűvek természetének különböző módjait az egyesület mintakertjeiben gyakorlatilag megkísértettük, minek eredményéről annak idejében részletes tudósítás fog tétetni; védttük a földművelési érdekeket a tiszta jövedelem és adókulcs megállítása kérdésében; a közjólét gyarapítására egy új jövedelmi forrásnyitáshoz tettük meg az előkészületeket, megkezdvén a kormányzó herceg ő magassága kegyessége folytán egyesületünk firmája alatt, Kolozsvárt a selyemtenyészésnek ren-

des taníttatását, egy tanár és két segéde által.

Nem nagy, nem fényes az eredmény, de jóvoltát, szükségét — gondolom — senki se fogja kétségbe vonni. S hogy ha szegény egyesületünk új életünk második stádiumába csak az imént lépve, hasznos működését ennyire is bizonyíthatja: a most kezdődött második három évi ciklus elteltével — biztosan remélhetjük — annyi jót, hasznost és üdvöst fog gazdaságunk s földművelési iparunk érdekében fölmutatathatni, hogy azok által az egész hazának figyelmét és rokonszenvét s a magas kormánynak is méltányoló elismerését mind inkább és inkább kiérdemlendi. De csak a hazafiak s különösen az illető egyesületi organumok erélyes, buzgó és soha nem lankadó munkássága által és úgy, ha részvényeseink száma, valamint egyesületi alaptökének is folyvást nevekedik. E kétféle képezi egyesületünk sarkkövét. Ezekre vagyok bátor most és mindörökké figyelmeztetni a tisztelt közgyűlést. Vajha az alapkövek e gyűlés alatt és által is szilárdulást nyerének.“

1860.-ban már az egylet anyagilag annyira erősödött, hogy akcióinak terjedelmét jóval szélesíthette.

A vezető elnöki bölcsesség szép megnyilatkozása az ezen évi közgyűlés megnyitó beszédének alábbi részlete:

„Ismét évfordulati ünnepet ülünk, ismét közgyűlése van egyik közjóra törekvő szerény hazai intézetünknek! Azonban ez az eddigi-

monikusan beszövedött az akadémia működésébe, azt kiegészítette és a nagy közönséggel való kapcsolatot tágabb lére kiterjesztette. Ilyen állomások itt egyrészt a vetőmagvizsgáló állomás, másrészt a gyógnövénytelep és a meteorologiai állomás. A vetőmagvizsgáló állomás e tanév folyamán is derekas munkát végzett, bár az ezidei év a lóheremagtermés terén rossz esztendő volt. A híres erdélyi lóheremagból tavaly alig volt termés, azért kevesebb volt a vizsgálni való is, de azzal szemben más oldalon szaporodott fel a munka; mint pl. a nem jól beért vetőmagnak elsősorban a tengeri vetésre való alkalmazhatóságának a kipróbálása, továbbá az arankával szemben vívott küzdelemben a szükséges kiszállások, ellenőrzések, szemlék és vizsgálatok végzése. A kolozsvári vetőmagvizsgáló állomás, amely ma már önálló intézményszámba megy, ebből az akadémiából kell életre, itt létesült szűk keretben 29 évvel ezelőtt és itt nőtt nagygyá, annyira, hogy már több év óta el sem fér a régi keretben és a régi hajlékban. De bár ügyszorgalma és működése most éppen megtízszereződött a tíz évvel ezelőttihez képest, azért végső számai mégis ebben az akadémiában gyökereznek és az innen való teljes eltávolítása, oly veszedelmes operáció volna, mely mindkét intézménynek erős vérzését és lesorvasztását okozhatná. Gazdasági akadémia és vetőmagvizsgáló állomás önállósága dacára egymásra rá vannak utalva; egyik intézmény kiegészíti a másikat s mind a kettőnek hasznára van az együttműködés, kivált itt Erdélyben. Sőt nagyon üdvös lenne, ha más, a gazdasági életbe

szintén ilyen mélyen belevágó állomások, mint pl. a mezőgazdasági vegykezleti állomás, valamint a növénytermelési kísérleti állomás is szorosabb kapcsolatba kerülne akadémiánkkal s azzal együttesen működne közre az elmaradt erdélyi mezőgazdasági kultúra előbbre vitelén. Nézetem szerint szakoktatás és kísérletügy együtt kell, hogy járjon, mert a tulságos rideg elválasztás sem az egyiknek, sem a másiknak nem válik előnyére. Bizonyos fokú önállósítás előnyére válik az állomásoknak, de a szakoktatástól való teljes eltávolítás kárára van egyrészt a tanítás intézítésének, másrészt az állomásokat elsorvasztja, mert azokat csak mintákat és megkereséseket elintéző sablonos hivatalokká degradálja. A szakoktatás nagyobb tekintélyt ad az állomásnak, ez pedig alkalmat és módot nyújt a szakoktatás embereinek, hogy a gyakorlati élettel szorosabb összeköttetésbe léphessenek. Sajnos, hogy ez az állomás e tanév folyamán nagy válságba jutott, úgy, hogy további fennmaradhatása is kétségessé vált, ezzel pedig egész múltja, hírneve és működésének egész eddigi eredménye a végenyészet veszélyének ki volna téve. Reméljük, hogy az állomás beszüntetéséről szárnyra kelt riasztó híreknek nincsen komoly alapjuk.

A beszámoló folyamán megemlékezett az igazgató az akadémia kebelében fennálló egyesületek ezévi működéséről is, mire azután a jutalomdíjak kiosztása következett.

Dr. Pavlik Sándor vármegyei tb. főjegyző *Hudnaggy Gábornak* adta át a Gyarmathy Miklós-féle jutalomdíjat. Az E. G.

E. kiküldöttei közül dr. Gidófalvy István kir. közjegyző *Rege Károlynak* a Bors Albert-féle, míg Tokaji László egyleti titkár a «gróf Mikó Imre emléke» jutalomdíjat *Imets Endrének* adta át lelkes beszéd kíséretében.

Dr. Gidófalvy István — hivatkozva az előrehaladottabb kulturájú külföldi példákra — meleg hangú szép beszédben ajánlotta figyelmébe az alma materből kikerülő ifjú gazdáknak, hogy a nyert segélyek, ösztöndíjak és jutalmak olyan irányu kötelezettséget is rónak rájuk, hogy a hasonló célu alapokat és intézményeket majd mikor módjukban álland, ők is segíezzék.

Tokaji László egy követendő ideált állít az új okleveles gazdageneráció elé. Az ideál: gróf Mikó Imre, akinél jobban a magyar földet senki nem szerette s akinél szebben a magyar földnek magyar kézben való megtartását — szóban, írásban és tettben — senki sem hirdette.

A tanári kar alapítványának jutalomdíját az igazgató *Krasznay Pál* végzett hallgatónak adta át. A *Vander Welden*-féle díjat az igazgató *Neubeer Alajos* I. éves hallgatónak kézbesítette.

Végül a távozó III-ad éveseket buszuztatla az igazgató.

Az erdélyi gazdaköri életéről.

Irta:

és az E. G. E. szociális tanfolyamán előadta

dr. Cséser Lajos.

I.

Tisztelt Uraim!

Érzem, hogy a «magyar impérium» hívei megütődnek előadásom címén, hogy miért említek erdélyi és mért nem ma-

ektól két lényeges dologban különbözik; egyik az, hogy ez évben több előrement évek sikerösszegénél nagyobb alddotta meg a gondviselés jóakaratu igyekvésünket: másik, hogy — ha Isten is úgy akarja — e közgyűlésünket határozásai és cselekvései által; az erdélyi gazdasági egyesület életében új korszakot alkotóvá kell tennünk, a tisztviselő személyzetnek és igazgató választottságnak a szabályok V—IX. pontja értelmében ujonnan szervezése s az eléjük szabandó cselekvési irány bölcs és gyakorlati kijelölése által az eddigieket felülmuló jövőndő sikernek, több oldalú s az életbe mélyebben belevágó hatásnak, szebb és és nagyobb eredményeknek kezességeit kigondolnunk s egyfelől az egész egyesület, másfelől a közvélemény ellenőrzése alá helyezés által mintegy előre biztosítunk.

Itt van valahára, tisztelt közgyűlés! azon időpont, melyben az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” szabályainak első pontjában elébe irt irányt: az ország gazdasága közös érdekeinek ereje szerint buzgón gyamolítását tovább is megtartva, intézkedéseinek mérvét növelheti, ifju korából, úgy mondván a férfi korba, az eredményekben láthatóbb munkálkodás terére átléphet; szóval: jó előszámítás mellett és óvatosan kissé terjeszkedhetik. Óvatosan mondom, mert amint az ifjuság rendszeren éppen ott és akkor jut moesárba, vizre vagy jégre — hazámiai érték e képek jelentéseit — midőn az erőteljesség ama pontjára jutott, a hol szülők és nevelők szinte átalják tovább a maguk értelmök vezérfonalán járni, a midőn tehát a szabad léleknek fenn a magasban, a tisztább légköny

és világosság határain kellene szárnyalni: úgy zsenge egyesületek, némi gyarapodásnak indult vállalatok is legelőbbnyire az anyagi szükölködés nyomásaitól felszabadulás, a bátrabban és több önérzettel cselekedhetés első perceiben szoktak meg nem fontolt, idővel bukásukat eredményező lépésekre — és gyakran éppen a jónak tulheves óhajta által — ragadtatni.

Kiválóan fontos akciója volt az egyesületnek 1863.-ban az, amelyet az urbéri kárpótlás ügyének rendezése érdekében indított. A január 14.-iki választmányi ülés e tárgyban a következőképen határozott:

„Az urbéri kárpótlás ügyében ő felsége eleibe intézendő felterjesztés előkészítésére kinevezett bizottság a felterjesztést felolvastván, a választmány elfogadja. Ami a felterjesztés elvitelével megbízandó küldöttséget illeti, a választmány azon óhajtaát fejezi ki, vajha egyesületünk tisztelt elnökének magán és közügyekkel elfoglaltatása megengedné, hogy a küldöttség vezetését elfogadhassa. A küldöttség tagjainak felkérését a gyűlés elnök ő nagyméltóságára bízván, a küldöttségbeni részvételre kijelentetnek: b. Bánffy Albert, b. Bánffy Dániel, b. Bornemisza János, gr. Bethlen Ferenc, gr. Bethlen Domokos, gr. Mikos János, gr. Mikos Benedek, b. Kemény Domokos, b. Kemény István, Hajnald Lajos ő nagymélt., b. Jósika Lajos, Torma Károly, gr. Teleki Sámuel, gr. Bánffy Miklós, gr. Tholdalagi Ferenc, Hincz György, Zsigmond Elek.

Indítványba hozatik, hogy midőn a választmány szükségesnek tartja, a hazai gaz-

dászatot legközelebről érdeklő fennebbi tárgyban küldöttséggel járulni ő felsége elébe, ugyanez alkalommal célszerű volna a küldöttséget még a következő tárgyakban is megbízni.

1. A küldöttség a hazai gazdaszat érdekében a gazdasági egyesület részéről fejezné ki legmélyebb háláját azon legkegyelmesebb pártolásért, melyben ő felsége a N.-várad—kolozsvai—brassói vasut ügyét részeltette s járuljon legalázatosabb kérésével a trónhoz, hogy ő felsége legmélyebb hálára kötelező kegyességét az említett vasutengedeely és kamatbiztosítás mielőbb engedményezése által üdvös eredményhez juttatni méltúztassék.

2. Igyekezék a küldöttség ő felsége atyai gondoskodását honunkban a gazdaszat s azzal összefüggő gyáripar emelésére megnyerni. Kétségtelen ugyanis, hogy e tekintetben az utolsó évtizedbe se történt semmi, sőt gyamolítás helyett nyomást voltunk kénytelenek tapasztalni, holott a gazdaszat s ezzel kapcsolatban levő gyáripar emelése lett volna egyedül képes a földre és a földmivelésre oly nagy mértékben súlyosodó adót valamiképen elhordozhatóvá tenni. Ezen állítás igazolására elég lesz egy néhány példát hozni fel. Ilyenek a telekkönyv hiánya, a dohány egyedáruság általi megszorítása a dohánytermesztésnek, a szeszgyártás megszorítása, melynélfogva terményeinket nem értékesíthetjük, a gabona ára alásüllyedt, a szeszgyártás, az adó felettébb való megnevelése által a szomszédpartományokkal a versenyt ki nem állhatván stb.

(Folyt. köv.)

gyar gazdakört? Válaszképen bizonykodhatnék, hogyha «erdélyi» mondom, ugy a valóság pedig az, hogy az Unió dacára, az magyarabbat jelent a magyarnál — a hivatottaknak mindaddig kell emlegetni az erdélyi fogalmat, eszmét, nyomorúságot s dicsőséget, a míg az erdélyi társadalom, hivatalosság, közgazdasági munka, erkölcsi értékek s közművelődés mindenütt és általánosan igazi magyarrá nem válik. Még megfordulhat «Transylvania» sorsa: magyarul beszélő és érző népe már mintha megtanulta volna a teljes gözzel való földművelés, önálló vagyon keresés, birtokszerzés nehéz munkáját — sajnos még kevés az ilyen falvak száma, de az Erdélyi Gazdasági Egylet most készülő birtok-statisztikájából ilyeneket is lehet szemlélgetni akkor, amikor Tokaji László ugyanazon írásokból a magyar föld fogását konstataálja megdöbbentő számszerű tényekkel s adatokkal. Gr. Bethlen István s Tokaji László riadói után a vezérelmek a társadalmi, kulturális, közgazdasági s politikai faktorok bizonyára sorakozni fognak a nemzeti bástyák minden vonalán. Önöknek T. Uram! a feladatuk már most, hogy a vidék minden veszélyes s nem is veszélyes pontjaira őrszemekként kiálljanak s faluról-falura maguk mögé sorakoztassák a földművelő, a falusi nép százazreit, hogy a rajvonal ne legyen szakadozott, mint manapság, de határtól-határig egységes, szétörhetetlen legyen. De ez az összefüggő csatlánc megalkotása csak a most következő pár év munkája legyen mert nagyobb munka lesz a *vegyes községeknek gazdasági érdekközösségeibe* vont százazreit behódítani s megtartani a nemzeti tartálékban. Am, ez csak katonai képlet, de hiszen, ha a falu mai uraiból, a *nemzet napszamosaiból* kialakul a periferiák őrszemgyűrűje s mögötte az őrségek folytonos láncolata, bekövetkezik a megfordított stratégia: majd a *táborkar* is összeszedi magát s a népezrek élére állanak.

T. Uram! az imént említettem «a falusi érdekközösségek» eszméjét; ez az irányvonal nagy ösvény, amelyen a falusi nép eszéhez, szerző természetéhez legcélszerűbben el lehet jutni; ezzel nem azt mondom, hogy a művelődési működés s kulturpolitika másodrangúvá váljék. Hiszen elsősorban erre hivatottak, ez kötelességük, de másodsorban és majdnem parallel az őrizetükre bízott falusi nép gazdasági boldogulásával, anyagi fejlesztésével is kell állandóan s kitartással törekedniük!

A historia tükréből látom a földet:

Kollonics az anyagilag agyonszorult magyart akarta demoralizálni s befejezésül nemzetelleníteni — a mai nyugati példák azt mutatják, hogy az anyagilag fejlődő népelemek a kulturális fejlődésre is gyorsabban képesebbek. Országunk határain és történelmében is voltak erre példák s a legújabb példa vagy minta pedig kialakulóban van: az oláhságnak előbb földet juttatnak számító vezérek s vagyonos paraszt fia majd szerez kulturát a magyar nemzet iskoláiban.

A gazdasági érdekközösség általánosságban kizárja az egyesek fejlesztését. Nem lehetetlen, hogy egy-egy *minta gazda* csakhamar felül kerekedik falutársai felett, de ez nem lehet cél. Inkább haladjunk *előre lassan*, de tömegben, zárt sorokban. Erre való a falusi gazdasági érdekközösség, a *gazdakör*, a *szövetkezet*. Ennek országszerte való fogalmával tisztában vagyunk, ez mindenütt így van, a hol szinmagyarok laknak. A fogalmát lehet könnyedén magyarítani: a *gazdakör* = paraszt kaszinó; vagy közös célokért erkölcsi és anyagi erőket kifejtő s összetartó falusi *egység*.

Ennek őse az erdélyi falvakban a jobbagyság világában, a hajdani faluban az «udvar» a kuria volt. A falu összetartó, irányító s anyagilag boldogító egysége. S hiszem, ha a kuriákban ma is *állandó magyar* földbirtokossági élet volna, talán meg lenne a falusi egység. Így van ez talán még némely oláh községben, ahol még füstölnek a kuria keményei s nem olvassa a «Tribuná»-t a pap.

A 70-es évek megújuló vármegyéje akarta megcsinálni az akkori falusi egységet a «*községi képviselő testület*», hogy ez mennyire sikerült, hivatkozom a mai életre, lehet ez pompás közigazgatási végrehajtó faktor, de összeállításában *nincs egység* s nem képviselője az egész község társadalmának s közös érdekeinek. Annak idején elszetett dolog volt a községi autonómia általánosítása az abszolút kor egy-egy járási főnöke jóakaratu imperátoriával sok közhasznú dolgot csinált mit ama bizonyos legöregebb ember is: instállom, a kupaklanács (ezt vagy azt a községi dolgot, utcaesinálás, hidépítés, iskolaállítás stb.) nem akart a «*német*» megparancsolta: megcsináltuk és *ma is hasznát látjuk!*

Egy okos falusi jegyző, pap vagy tanító közigazdasági «akaromja» sokat ér ma is, ha ő maga meg nem gazdagodik mellette. Tehát a mai falusi politikai értékképviselő sem igazi faluboldogító egység. Hanem igenis: ha a *falusi értelmiség*

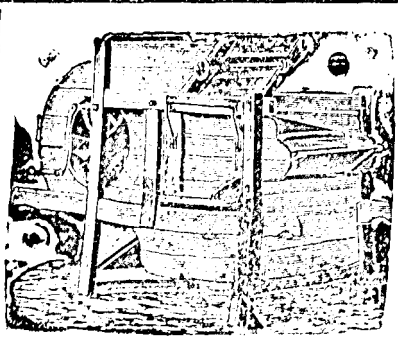
áll egy oldalon jóakarattal, igazi tudással s önzetlenséggel s szembekerül velök a gazdasági nép *bizalommal*, őszinte haladni vágyással, józan munkahajlammal s nem irtóznak becsülettel kezelt fogni és közös célokért közös munkába vállt-vállhoz vetni, akkor kialakul az igazi erdélyi falutársadalmi s gazdasági egység s ennek egyszerű, de erkölcsileg s politikailag is szabályozott kerete, formája: a falusi *magyar gazdakör*. Nem is olyan új dolog, csak más neve van, talán ezer éve meg volt köztünk az ősi formája a *kaláka!* Ennek erkölcsi értékeit s falutárs boldogító és segítő etikáját kell csak felújítani gazdatársaink képzeletében s szívében s nyomban megfogja érteni a *gazdakör* célját, hasznát értelmét s jövőjét, mert a tradicionális kalákának is az volt az alapeszméje: «Egyesült erővel!»
(Vége köv.)

A szőlőmolyok elleni védekezés.

Az erdélyi borvidékeken itt-ott kezd a szőlőmoly jobban elszaporodni és nagyobb károkat okozni, miert is szükségét látjuk a szőlőmoly elleni védekezésről néhány megszívlelendő dolgot közölni.

Szőlőinket a szőlőmolyok három fajja pusztítja: a nyerges szőlőmoly (Cochylis ambiguella) és a keresztes szőlőmoly. (Eudemis botrana), melyeknek hernyója a virágzó fürtökben él és a szőlőilonca (Tortrix pilleriana), melynek hernyója a leveleket és a fiatal hajtásokat rongálja. A védekezés csak úgy járhat sikerrel, ha alaposan és gondosan irtjuk a szőlőmolyok minden nemzedékét s minden alakját, tehát hernyókat, bábokat és pilléket egyaránt. Az alapos védekezésnek tehát több mozzanata van. Minthogy a tavasszal jelentkező pillék az áttelelt bábokból kelnek ki, azért a bábokat, melyek leginkább a tőke kéreghája alatt, a kötöző anyag, levágott vesszők meg más hulladékok között és a karók kérge alatt s repedéseiben huzzák ki a telet, télen át, de legkésőbb március közepe tájáig olyformán pusztítjuk, hogy a kéreghajat lehántjuk, összegyűjtjük és elégetjük, a levágott vesszőket, hulladékot és költözőanyagot, amennyire lehet szintén összeszedjük és elégetjük, a karók repedéseiben tartozkodó bábokat pedig vagy valami hegyes eszközzel (pl. kést vagy nagy tűt végig-huzva a repedéseken), vagy pedig a repedésekbe tecskendezett petroleummal, vagy a karóknak télen át földdel való befedésével vagy leforrázásával öljük meg.

A téli bábok, illetve a belőlük kikelő tavaszi molyok irtásának további módja a tavaszi fedés. Április hó közepe táján, a metszés és a tőkék rendes megtakarítása után a tőkétel újból befedjük egészen az egyéves csapokig, de úgy, hogy nagyobb rögök és ezek között nyílások és házagok ne maradjanak. Junius elején, virágzás-kor újból nyitunk. Ezen eljárás célja a

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMÁR”-rostát

szíveskedjék **árjegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.

kikelő molypillék felszínre jutását megakadályozni.

A bábok egy része a csapok csomkjai-ban, a bélüregben is menedéket talál, azért a csapokat, vesszőket és oltványokat úgy messzük mindig, hogy csúcsukon a legfelső bűtyök fölött hosszú csomk ne maradjon, azaz leghelyesebben közvetlenül s bűtyök fölött metszünk.

A tavasszal kikelő hernyókat szedéssel vagy permetezéssel irtathatjuk. A szedést olcsóbb napszámosokkal végeztetjük, akik csiptetőkkel megszedik s megölik a virágfürtök között található hernyókat. A csiptető két lapálcából vagy pedig U-alakra meggörbített s a két végén laposra kalapált 3 milliméter vastag és 40 cm. hosszú drótból házilag is készíthető.

A permetezést a molylepkék legerősebb rajzása idején kell végezni, amikor már a rajzás elején lerakott petékből kezdenek a hernyók kikelni. A kikelő kicsiny hernyók könnyen elpusztulnak a mérgezett tápláléktól, olykor a mérges permetező-anyaggal közvetlen érintkezés folytán is. A permetezőfolyadékok közül eddig a következők váltak be aránylag legjobban:

1. Dohánylugos bordói-lé, amellyel egyúttal a peronospora ellen is védekezünk. Ugy készül, hogy 100 liter 1%-os kész bordói-léhez 2-2½ kg. 5-7%-os thanatont (amelyet dohánylúgnak vagy dohánylug-kivonatnak is neveznek) keverünk. A thanatonról tudni kell, hogy a minálunk áruba bocsájtott thanaton nikotintartalma 5-7 százalék között változik, 10 százalékos thanatonból már csak 1 kg. és 300 gr.-ot számítunk 100 liter folyadékra. Tekintettel arra, hogy a thanaton nikotintartalma változó, használat előtt tanácsos néhány töke lombzatán kipróbálni a levét, hogy nem perzsel-e? Ha a próba után verőfényes időben 2-od, 3-ad napra perzselés jelentkezik, akkor kevesebb thanatont kell a bordói-léhez keverni, vagy pedig a bordói-lé mésztartalmát kell csökkenteni, hogy az oldat lehetőleg közömbös legyen. Thanaton helyett kén-savas nikotin is használható, még pedig 100 liter folyadékhoz 140 gr. kén-savas nikotint (más néven nikotinsulfát) keverünk. A dohánylugos-lé jó szolgálatot tesz, de csak addig, míg a hernyók kicsinyek és az összefont bimbókból fészket vagy gubancot nem készítettek maguknak. Ha a moly és peronospora elleni védekezést nem tudjuk egyesíteni, akkor a thanaton, illetve nikotinsulfáttal a következő, kizárólag a fürtök permetezésére szolgáló lével védekezhelünk: 1 hl. vízre 1½ kg. puha szappant oldva 2 kg. 6%-os thanatont keverünk hozzá, vagy 1 hl. vízre 2 kg. szappant oldva hozzáadjuk a 140 kg. kén-savas nikotint. Ezeket kívül még a következő szer is jó szolgálatot tehet:

2. Pyretrumos szappanoldat. Ugy készül, hogy 3 kg. kenőszappant (zöld vagy káliszappant) 10 liter meleg vízben lassan feloldunk és 1½ kg. liszta és friss pyrethrumport (dalmát rovarport) keverünk bele. A keveréket azután 90 liter állott vízzel felhígítjuk. A pyrethrumport hatóanyaga illó-olaj, azért ügyeljünk arra, hogy mindig friss port használjunk.

mert a régi porból a hatóanyag nagyrésze már elillant és így a rovarpor hatását veszti. A fürtök permetezésénél arra törekedünk, hogy a lé a hernyófészkeket jól átáztassa, ajánlatos az erősen szóró dió helyett kupakos szóró-diót venni s közelről permetezni, hogy a folyadék a hernyófészket sugárban érje.

A permetezések kivételére megjegyzendő, hogy tavasszal kétheti időközben legalább kétszer kell permetezni: az elsőre thanatont használhatunk, de a másodikra már a szappanoldat a jobb.

A június közepén túl való permetezésnek sok értelme nincs, mert akkor a hernyók nagyrészt már félrehúzódtak és bebábozódtak. Mivel a hernyók leginkább a fürtökben tartózkodnak, azért csak a fürtöket permetezzük. A szőlőmoly későbbi nemzedékeinek hernyói már a bogókba húzódnak, ahol a permetező folyadék már nem árt nekik, a permetezéssel sem szabad tehát késni és idejében meg kell kezdeni a szedéssel való irtást is. Még pedig a megtámadott bogókat és fürtrészeket vékony hosszúágú ollóval kivágjuk, így a bogóval a hernyót is el távolítjuk, miáltal a fürt további rothadását is megakasztjuk. A levágott fürtrészeket összegyűjtve vízzel leforrázzuk, hogy a hernyók elpusztuljanak.

A bogókban teljesen kifejlődött hernyók elhagyják a bogókat és a töke kéreghája alá, vagy a karók repedéseibe húzódnak s ott bebábozódnak. Ezeknek gyéritése végett jó szolgálatot tesz a tőkék korai befedése és molycsapdák felállítása. Még pedig a tőkét már augusztusban, a második és harmadik kapálás között betakarjuk oly módon, hogy földet huzunk rájuk és egyúttal zsákvászonból, nádból vagy szalmából jó ujjnyi (8-10 cm.) hosszú kötegeket illesztünk a hajtások tövére és a karók alsó harmadára, hogy a bebábozásra készülő hernyók ne húzódhassanak a tökefej kérégbe, hanem a kötözőanyagba és a csapdába csalógtassanak. Erre nagyon jó a hullámpapíros is. Olyan papírost kell választani, amelynek 10 cm.-es darabjában legalább 17-18 hullám van. Ebből 6-7 cm. széles s megfelelő hosszú darabokat vágunk s azokat a karóra (alsó harmadában) kötjük, hogy azt öv módjára körül fogják. A csapdák felszerelésénél vigyázzunk arra, hogy a kötöző drót a felső végükre alkalmaztassék s úgy szorítsa őket a karóhoz, hogy az eső át ne járhassa, mert a beázó helyeket a bebábozásra készülő hernyó elkerüli. Ha a korai takarást helyesen hajtjuk végre úgy, hogy a hernyók nem találhatnak utat a tökefejhez és nyakához, akkor legnagyobb részben a kötözőanyagba és a csapdába szorulnak, melyeket szüret után összeszedünk és leforrázzuk, a kéreg alá vagy a repedésekbe húzódtak bábokat pedig télen és kora tavasszal a már említett módon pusztítjuk el.

A tavasszal és nyáron rajzó molypilléket is szokták fogdosni lécre erősített enyves legyezőkkel vagy lámpások felállításával is. A legyezőket vékony deszkából vagy kemény papírból készítjük s mindkét oldalukat glicerinnel vagy lenmag-alajjal és megolvastott kolofonium keverékével kenjük be. A legyezőkkel késő délután, egyáltalán akkor, amikor a mo-

lyok rajzanak bejárjuk a szőlőt s a molyokat a tőkék megütögetésével felriasztjuk és a legyezővel elfogjuk. Molyfogólámpások csak szélesenedő időben vehető igénybe sikerrel, így tehát a tavaszi rajzáskor még nem igen használhatók. Ezen célra egyszerű istállólámpások is felállíthatók, melyeknek ablakai kívülről áttetsző, enyves papirossal vannak bevonva, melyhez a világosságnak repülő molyok odatapadnak. Még vízzel telt tányérokra álló kis mécesek is, körülbelül féltöke magasságban elhelyezve, megfelelnek ennek a célnak, mikor a molyok a lángban vagy a vízben elpusztulnak.

A szőlőmoly elleni védekezésnek, a mint látjuk sok útja-módja van. A fő az, hogy ne várjunk addig, amíg az ellenség túlságosan elszaporodott, hanem mielőtt csak nyoma mutatkozik, rögtön intézkedünk s szomszédainkat is bírjuk rá a védekezésre. Ha pedig a védekezéshez hozzáfogtunk, ne elégedjünk meg egyetlen egy védekezési eljárással, hanem a kártevő valamennyi alakja: hernyója, bábja és pilléje ellen harcoljunk, ha kell több eszközzel is.

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányának Kolozsvárt, 1913. évi július hó 18-án tartott rendkívüli igazgatóválasztmányi üléséről.

Elnökölt: Lészai Ferenc e. alelnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Jegyzett: Török Bálint s. titkár.

Jelen voltak: dr. Péter Béla, Jászberényi András, Juhász Árpád, Ritter Gusztáv, gy. Rosenberger Ignác, gy. Rosenberger Sándor, dr. Seyfried Károly, dr. Cséser Lajos, Sipos Gábor, dr. Papp József, Szankovits János.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri dr. Seyfried Károly és gy. Rosenberger Ignác tagokat.

Titkár bemutatja Serényi Béla gróf volt földművelésügyi miniszter bucsuleiratát, melyet a választmány sajnálattal tudomásul véve, válaszirát küldését határozta el, megköszönvén az egylet iránt tanúsított jóindulatát.

Ugyanő bemutatja Ghyllányi Imre br. földművelésügyi miniszter bemutatkozó leiratát, egyben jelenti, hogy elnökség meleg hangu feliratban üdvözölte az új földművelésügyi minisztert. Lapban is közölve lévén, örvendetes tudásul szolgál.

Ugyanő bemutatja a földmiv. miniszternek 1860-1913. sz. a., a háziipari tanfolyamok rendezése tárgyában a gazdasági egyesületekhez intézett körlevél, mely a lapban közölve lévén, tudomásul szolgál. A kolozsmegyei osztályhoz átadni határozatlik.

Ugyanő bemutatja a kishéri, bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi m. kir. méneshirtokok, valamint a gödöllői koronuradalom gabona és egyéb szemes termény készletéből eladó vetőmagvak eladási feltételeit ismertető, az egylethez intézett földmiv. miniszteri leiratot, mely a lapban való közlésre kiadatott.

Ugyanő bemutatja a földművelésügyi

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtaú és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

miniszternek a mezőgazdasági gépek vám-tarifája ügyében a gazdasági egyletekhez 5234—1913. sz. a. intézett körrendeletét, mely e lapban is közölve lévén, tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a földmivvelésügyi miniszter az 1908—9. évi állategészségügyi évkönyveket az egyletnek megküldte. A lapban ismertette lévén, tudomásul szolgál.

A társaságok átiratai kapcsán titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. aug. hó folyamán Galántán nemzetközi talajművelő gépbemutatót rendez, melyre az egyesület is meghívott. Előterjesztésére ig. választmány az egylet képviselőjében kiküldi: *Juhász Árpád*, *Jászberényi András*, dr. *Cséser Lajos* és gy. *Rosenberger Sándor* ig. vál. tagokat. *Juhász Árpád* indítványára igazgató-választmány elhatározza, hogy ez alkalomból megfelelő számú résztvevő jelentkezése esetén Galántára csoportos kirándulást rendez. A szűk séges lépések megtételével elnökség megbizatik.

A fogarasi dohánybevaltó hivatalhoz az Egylet képviselőjében szakértőül igazgató-választmány *Juhász Árpád* gazd. ak. tanárt, helyettesül *Kovács Béla* birtokost küldötte ki.

A G. E. O. Sz.-nek folyó évi június hó 21-én tartott végrehajtó bizottsági üléséről küldött jegyzőkönyve tudomásul szolgál.

Titkár bejelenti, hogy a *Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Orsz. Egyesületének* elnöksége megkeresést intézett az egylethez aziránt, hogy kebelében egy gazdaszti szakosztályt létesítsen oly célból, hogy e szakosztály az erdélyi gazdatisztek érdekeit képviselje Erdélyben és mintegy vidéki fiókja legyen az országos egyesületnek. A felosztott Erdélyi Gazdatiszti Egylet fenmaradt vagyona az egyesület kezelésében lévén, titkár javasolja a szakosztály felállításának kimondását, miután ez összeg a szabályok értelmében amugyis ily irányu tömörülés céljaira használandó fel. — Igazgató-választmány a szakosztály felállítását elhatározza és az előkészületi munkálatok végzésével *Török Bálint* s.-titkárt megbizta.

Ugyanő bejelenti, hogy a M. Sz. O. E. jubiláris közgyűlésére az E. G. E. meghívattván, a közgyűlésen az egylet képviselőjében való megjelenésre báró *Kemény Árpád* és dr. *Szentkeresztly György* kérttek fel. Báró *Szentkeresztly György* távollmaradását kimentette. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bemutatja a kolozsvári gazd. akadémia átiratát, melyben a gróf *Mikó Imre* és *Bors Albert*-féle 200—200 koronás alapítványi jutalomdíjak odaítélését kéri. Előbbire a következő sorrendben: *Imets Endre*, *Barra Lajos*, *Kiss Gyula*, utóbbira *Rege Károly*, *Gárdonyi József* és *Vajna István* III. éves hallgatókat ajánlja. — Ig. vál. a gróf *Mikó*-féle jutalomdíjat *Imets Endre*, a *Bors Albert*-féle jutalomdíjat *Rege Károly* végzett hallgatóknak ítélte oda. A jutalomdíjak átadására és az akadémia évzáró ünnepélyén az egylet képviselőjében való megjelenésre: dr. *Gidófalvy István*, *Tokaji László* és dr. *Cséser Lajos* kérttek fel.

A kolozsvári gazd. akadémián megüresedett 11 áll. alapítványi ösztöndíjas helyre, titkár előterjesztésére, az akadémia tanári karával egyetértőleg igazgató-választmány *Dmika Jenő*, *Gerő István*, *Kertész Béla*, *László Dávid*, *Cirmes Géza*, *Wollmann Dániel*, *Somkerekly Aladár*, *Radó Gergely*, *Keresztes Ferenc*, *Réthy Andor*, *Hory Gyula* folyamodókat hozta javaslatba.

Ugyanő bemutatja Kolozsvár város tanácsának, egy kertésziskolának Kolozsvá-

váron való felállítása tárgyában a földmivvelésügyi miniszterhez intézett felterjesztését, mely pártoló felterjesztés küldése céljából az egyletnek is megküldött. — Igazgató-választmány a felterjesztés véleményezése céljából a következő tagokból álló bizottságot küldötte ki: *Ritter Gusztáv*, dr. *Sipos Gábor*, dr. *Szentkirályi Ákos*, dr. *Cséser Lajos*, *Nádas János*, *Nagy Gábor*, dr. *Páter Béla*, dr. *Török István*, *Waltz Lajos*, *Gürtler Károly*, *Csiki Sándor*, *Kilin György*, *Brutsy László*, *Jászberényi András*, *Juhász Árpád*, *Tokaji László* titkár és *Török Bálint* s.-titkár.

Kolozsvármegyei főispánnak kisegítő mezei munkások átengedése tárgyában intézett átirata lapban közölve lévén, tudomásul szolgál.

Titkár jelenti, hogy a Gazdászövetség kassai nagygyűlésén az egylet képviselőjében gróf *Bethlen István*, dr. gróf *Teleki Domokos*, *László László*, *Varga Kálmán* és titkár voltak jelen, helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanő jelenti, hogy a hadsereg számára biztosítandó tüzelőanyag árlejtésénél, az egylet képviselőjében *Török Bálint* s.-titkár volt jelen.

Uj tagok bejelentése során alapító tagokul bejelenti: báró *Kemény Kálmán* (Marosvécs), *Szöllősi Samu* (Székelyudvarhely), ifj. báró *Jósika Gábor* (Várfalva) birtokosokat, rendes tagokul: *Beke József* (Kolozsvár), *Mendl Jakab* (Balázsfalva), *Goldschmidt Frigyes* utódai (Naszód), *Magyari Károly* (Marosvécs), *Joós Andor* (Kisborosnyó). Örvedetes tudomásul szolgál.

Ülés napjáig beérkezett tárgyak rendén titkár jelenti, hogy a Kolozsvári Kereskedelmi Csarnok az egyleti kiállítások idején gabonavásárt óhajtt Kolozsváron rendezni, amelyhez az egylet erkölcsi támogatását kéri. Kéri továbbá a vásár intézőségének tisztikarába egy igazgató- és egy titkár kiküldését, az intéző-bizottságba pedig 7 tag delegálását. Titkár Jelenti, hogy igazgatónak a Csarnok részéről megválasztott, mely tisztségről azonban más irányu nagy elfoglaltsága miatt lemond. Igazgató-választmány a vásár rendezésének eszméjét helyesléssel elfogadja, az intéző-bizottság tagjaiul: I. *Sperker Ferenc*, báró *Huszár Pál*, *Tokaji László*, *Jászberényi András*, *Szász Ferenc*, dr. *Seyfried Károly* és gy. *Rosenberger Sándor* tagokat, a tisztikarba igazgatóul: *Juhász Árpád* gazd. akad. tanár, vál. tagot, titkár-társul: *Török Bálint* s.-titkárt küldi ki.

Indítványok során dr. *Cséser Lajos* ig. vál. tag indítványára a választmány elhatározza, hogy az erdélyi és szomszédos, árvíz-katasztrófa által sújtott vármegyék gazdasági egyesületeit és törvényhatóságait Kolozsvárra értekezletre hívja egybe az erdélyi folyamszabályozás kérdésének nyomatékvaló megsürgetése ügyében. *Sipos Gábor*, *Tokaji László* és mások hozzászólása után elhatározta a választmány, hogy e károk nagyságát és mibenlétét illetőleg előzőleg kérdőívet küld szét a gazdaközönség körében.

Ugyancsak dr. *Cséser Lajos* indítványára elhatározta igazgató-választmány, hogy az élelmi cikkekre és takarmányművekre való kedvezményes vasuti fuvardíj engedélyezése tárgyában a kereskedelmiügyi miniszterhez felír.

László Ferenc e. alelnök indítványára ig. vál. elhatározza, hogy a budapesti állatkertben eladásra kerülő zebu-bikákra a helybeli gazdasági akadémia figyelmét felhívja, hogy — miután ezirányban külföldön sikeres kísérletekről számoltak be — amennyiben módjában állana, folytassa kísérleteket a zebu-bikának a szarvasmarhával való keresztezését illetőleg.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Felhívás a gazdaközönséghez!

Tanulmányi kirándulás Galántára.

Az E. G. E. folyó hó 18-án tartott rendkívüli ig. választmányi ülésén elhatározta, hogy az O. M. G. E. által folyó évi aug. hó 9. és 10-én rendezendő nemzetközi talajművelő gépbemutató alkalmával tanulmányi kirándulást rendez Galántára.

A kiránduláson részt venni óhajttó gazdák részére kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványok engedélyezését kérte az elnökség a miniszteriumtól és amennyiben az engedélyeztetnék, arról a kiránduláson résztvevni óhajttók idejében fognak értesíteni.

A kirándulásokra az E. G. E. titkári hivatalánál lehet jelentkezni (Kolozsvár, Attila-utca 10.) augusztus hó 1-én délig.

Kolozsvárt, 1913. évi július hó 23-án.

Tisztelettel:

Az E. G. E. Elnöksége.

Magyarfajta szarvasmarhák törzskönyvelése a E. G. E. kiállításain. Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének törzskönyvelési bíráló-bizottsága az E. G. E. szeptember havi XVII. erdélyrészi tenyészállatkiállításaira hozott tenyészszarvasmarhákat — tulajdonosaik kívánságára — a helyszínén tartandó szemle alapján az egyleti törzskönyvbe fel fogja venni. Kéri ezért az egyesület a tenyésztőket, hogy akik a kiállítandó állataikat törzskönyveltetni óhajttják, előzetesen sziveskedjenek ezen szándékukat az egylet titkári hivatalához (Kolozsvárt, Attila-utca 10.) bejelenteni.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

Ménlovak vásárlása. A földmivvelésügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában 3 $\frac{1}{2}$ évet betöltött, de a 8-ik évet meg nem haladt koru ménlő van és azt eladni óhajttják, hogy ebbeli szándékukat annak kitérítésével, hogy a ménlő mely vármegyében, városban, községben vagy pusztán áll, továbbá a mén származását, valamint az eladási árt is (1 koronás bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi augusztus 1-ig a földmivvelésügyi miniszteriumnak jelentsek be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, úgy mint a múlt évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsejmléltetni s a vételár tekintetében létrejött megegyezés után azonnal megvásároltatni és átvétetni. 165 cm.-nél alacsonyabb ménnek nem vásároltatnak.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Személyi hír.** A király, e. *Dorner Béla* m. kir. gazd. intézőnek a földmivvelésügyi miniszter előterjesztésére jószágfelügyelői címet adományozott. Örömmel gratulálunk régi munkatársunknak a jól megérdemelt kitüntetés alkalmából.

— **Halálozás.** Zombori *Rónay Ernő* a torontálvármegyei gazdasági egyesületnek 28. éven át volt alelnöke, országgyűlési képviselő. A III. osztályu vaskoronarend tulajdonosa stb. folyó évi július hó 21-én hajnalban, önfeláldozóan munkás életének 61. esztendejében elhunyt. *Rónay Ernő*, mint alagitó tag ott állt a „Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület” bölcsőjénél s a gondviselés kegyelméből megérte annak felvirágzását is. Benne a „Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület” meleg szívű támaszát s igaz és önzetlen munkását vesztette el.

— **Ujabb jutalomdíj az E. G. E. kiállításaira.** Az O. M. G. E. a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete, az Erdélyi jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát tenyésztők Egyesülete, az Erdélyi Méhész Egylet, a Hunyadmegyei Gazdasági Egylet, Kolozsvár, Szamosújvár stb. egyletek és városok által, az E. G. E. szeptemberi kiállításaira kitűzött jutalomdíjakon kívül legutóbb az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet adományozott 100 korona jutalomdíjat. A kiállítás bíráló-bizottságnak az eddig kitűzött több, mint 15 ezer korona jutalomdíjakon kívül több arany, ezüst, bronzérem, dísz- és elismerő-oklevél áll rendelkezésére.

ÖN REUMÁS?
HÁT MIRE VALÓ A
DR. BOROVSZKY-FÉLE
BOROLIN!
GRAND PRIX-VAL KITÜNTETVE!
 2762 I.

— **Nemzetközi talajmivelő gépbemutató Galántán.** Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” által Galántán rendezendő nemzetközi talajmivelő gépbemutatót, amelynek adatgyűjtési eljárását már megindították a galántai Küffner-féle gazdaságban. A bemutatás tulajdonképpeni célja az újabb szerkezetű motoros szántó- és talajmivelőgépeknek a gazdaközönség legszélesebb rétegében való megismertetése s erre az aug. hónap 9—10 napján lezajló nyilvános bemutatón bő alkalom is nyílik, amennyiben több, mint harminc különféle falja magyar-, német-, osztrák-, angol- és amerikai gyártmányu gépet fog megismertetni a rendezőbizottság az érdeklődők ezreivel. A gépbemutató alkalmával az E. G. E. is rendez Galántára kirándulást, melyről lapunk más helyén van szó.

— **Országos szőlőkiállítás.** Az őszi nagy gyümölcsészeti és kertészeti kiállítással együtt szőlőkiállítást is rendeznek. Az előkészítő munkálatokat a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete részéről Bernáth Béla országgyűlési képviselő elnöklésével egy bizottság irányítja. A kiállításban bor- és csemege-szőlő fürtöket, cserépszőlőt, szőlészeti anyagokat, eszközöket, gépeket, valamint szőlő és bortermelőket lehet bemutalni. Jelentkezéseket szeptember 1-ig fogadnak el.

— **A szőlők állapota.** A B. L.-hoz érkezett tudósítások szerint Erdélyben Alsófehérmegyében a szőlőbogyók a hűvös időjárás miatt fejlődésükben visszamaradtak. Az Olaszrizling és Ezerjő terméskilátása szép reményekre jogosít. Tordaaranyosban a szőlőmoly első fellépése — mint elsőnek irtuk volt — 10% kárt okozott. A lisztharmat és peronospora közel 50%-nyi kárt tett helyenként. A terméskilátás gyenge közepes.

— **A peronospora.** Az Ampelologiai intézet legutóbbi jelentése szerint Erdélyben újabban a kolozsmegyei hidalmási járásban lépett fel a peronospora.

Eladó egy könnyű 6-os 7 légkörös használt MÁV. teljes cséplőkészlet, gyárilag javítva, teljesen új szíjakkal és felszerelési tárgyakkal és ponyvákkal, ugyanolyan jóállással, mint új gépeknél. Azonnal szállítható. Kedvező ár és fizetési feltételek mellett.
 Cim: **Karczag Henrik Tomosvár, Józsefváros Uri-utca 4.** (v. z.)

4. NE MULASSZSA EL senkisésem különösen, hogy ha gyomor kellemetlenségeket érezve, Mentholos Borolint használni, kockacukorral vagy egy pohár vízben bevenni ezt a szert, kitűnő lidító hatása van!

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
 — (Jokai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA
 és a nagyobb városokban fekvő
HÁZAKRA
 15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
 A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
 és előnyösen kamatoztat.
 Telefonszám 27.
 2001

Birtokbérlet.
 Háromszéken az uzoni vasuti állomástól 6 km., Sepsiszentgyörgy állomástól pedig 5 km. távolságban 280 katasztrális hold szántóföldből s egy tanyából álló birtok
 — ez év ősztől —
BÉRBEADÓ.
 Cim megtudható:
Pieszlinger Károly gyárigazgatójánál.
 — Brassó-pályaudvar. —
 2946

Gazdatiszti
 vagy urad. intézői állást keres azonnali belépésre, 27 évi gyakorlattal, k.-monostori gazd. tanintézeti oklevéllel bíró, 50 éves, ref. vallású, nő, családos gazdatiszt.
 Cim: a kiadóhivatalban.
 2947

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELLELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ
 A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Gyergyószentmiklós határán egy 275 katasztrális holdas birtok, amely 200 hold jó szántó és rétből és 75 hold legelőből áll, kelő gazdasági épületekkel, továbbá egy ezzel összefüggő, a főtérhez közel fekvő, modernül berendezett mezőgazdasági szeszgyár 890 hektoliter contingenssel, kitűnő szarvasmarha és sertéshizlaloistállóval együttesen, vagy külön-külön is családi okokból sürgősen és nagyon jutányosan, kedvező feltételek mellett **bérbeadó.**
 Ajánlatokat kér a Gyergyói Hitelintézet Részvénytársaság 2948 Gyergyószentmiklós.

Szuperfoszfátot
 és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a
Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet
 2769
 Budapest, V. kerület, Fürdő-utca 8-ik szám.

Eladó
a gr. Wass Béla
mezőzáhi tenyészté-
ből 25 drb 4—10 éves,
 tovább tenyésztésre alkalmas, részben borjas részben ellős erdélyi jellegű, magyar fajta
tenyésztében.
 Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál:
Gönczi Mihály, gazd. intéző
 2951 **Mezőzáh.**

Viharálló, rozsdavédő,
 legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására!
 Különösen ajánlható:
Hidak, vas- és bádognetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek
vasrácsok, vasajtók mázolására.
Minium-alapozás nem szükséges.
 Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa
 2767 III. **festékgyára**
BUDAPEST, VII. ker., Örnagy-utca 4. szám.

Eladó az ördögösi gazdaságban
42 drb vészen átment, 2
éves mangalica tenyészkoca és 2 drb kan.

Levélcim: Nagy Dénes földbirtokos Torda, (Torda-Aranyosmegye.)

2953

Eladó egy nagyúri családi ház építésére alkalmas, szép és jó helyen fekvő kolozsvári **házhely.**
Cím: a kiadóhivatalban.
2834

A tordai „SZABÓ JÓZSEF“-féle gazdasági iskolát folyó év október hó 1-én több katonai kötelezettségének eleget tett, idősebb, jó gyakorlattal bíró, szorgalmas, megbízható és józanéletű egyén végzi, kiket az iskola igazgatósága mint majorgazda, munkavezető, botos ispáni minőségben kíván **elhelyezni.**

Felhívjuk a munkaadók szives figyelmét, hogy ezirányu szükségletükben az iskolát megkeresni sziveskedjenek.

Torda, 1913. július 20-án.

2952

Igazgatóság.

Stern **Marka**
Valódi védjegyü.

ŐSZI TRÁGYÁZÁS!
THOMASSALAR

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphátfabriken Berlin, vezérképviselője
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49.
Különösen a jelenlegi **RENDKIVÜLI OLCSÓ ÁRAKRA** figyelmeztetjük a vásárlókat.

Sz. 1894—1913.

Haszonbérleti hirdetmény.

A nagyenyedi Bethlen-kollégium tulajdonát képező **szekásgyepüi** (Alsó-Fehérmegye)

526 kat. holdnyi mezőgazdasági birtok

a hozzátartozó gazdasági épületekkel és 3 kat. hold területű új ültetésű szőlővel együtt 1914. évi március hó 1-től kezdődőleg 6 egymásután következő évre, nyilvános árverés útján **haszonbérbe** adatik.

Írásbeli zárt ajánlatok, ha azok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtatnak be, elfogadtatnak és a szóbeli árverés befejezése után fognak felbontatni.

Kikiáltási összeg (évi haszonbér) **11000 korona.**
Bánatpénzül a kikiáltási összeg 10%-a, vagyis 1100 korona teendő le készpénzben, vagy óvadék-képes értékpapirban.

Árverés 1913. évi augusztus hó 15 d. e. 9 órán kezdve tartatik meg Nagyenyeden, a kollégium jószágigazgatósági hivatalában, hol a részletes árverési és haszonbéri feltételek már mostantól megtudhatók.

Nagyenyed, 1913. július 14.

Riek Béla,

jószágigazgató.

2950

Gőzeke művelés

Compound, túlhevítés tizenöt atmoszférával a legváltozatosabb talajművelő eszközökkel felszerelt, különösen

kevészenet fogyasztó,
Heuke-féle 20 lóerős gőzszántókészlettel június, szeptemberben, november, közepétől december végéig 200 holdnál nagyobb területeken

bérszántást vállal:

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma
u. p. **Koncza.**

2921

Dr. Gróf Teleki Domokos
ur Óméltósága, többszörösen kitüntetett magyar erdélyi

tenyészetében a 2933

gernyeszegei gujájából eladó
10 drb számfeletti vegyes kóru, részben borjas és ellős **tehén,** 7 drb vegyes kóru növendék **üsző.** Ez anyag kiválóan alkalmas egy **tenyészet megalapítására.** Ugyanott eladó 8 drb **mustra ökör** és 4 drb **mustra tehén,** ezek **szeszgyári hízalásra** igen alkalmasok.

Érdeklődők forduljanak alulirolttához (Gernyeszeg vasut, posta, távirda, telefon.)

Pálffy Dezső, g. intéző.

Orpington
fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok
eladók.

Erzsébet-út
13. szám.